

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLE
Ceturtais revīzijas departaments

SKANSTES IELA 50, RĪGA, LV – 1013
tālr. 67017510, 67017505, fakss 67017673, e-pasts: ceturtais@lrvk.gov.lv

Kuldīgas novada domes
priekšsēdētājai Ingai Bērziņai

Baznīcas ielā 1, Kuldīgā, LV-3301

REVĪZIJAS ZIŅOJUMS

Rīgā

20.01.2015.

Nr.2.4.1-14-3/2014

**Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanas atbilstība
plānotajiem mērķiem un tiesību aktu prasībām**

Saturs

Revīzijas juridiskais pamatojums	3
Revīzijas mērķis	3
Revīzijas apjoms.....	3
Valsts kontroles revidentu atbildība	5
Revidējamās vienības atbildība	5
Kopsavilkums	5
Pašvaldību iesaistes sadzīves atkritumu apsaimniekošanā īss raksturojums.....	5
Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi	7
<i>Sadzīves atkritumu tilpuma un svara attiecība.....</i>	<i>7</i>
<i>Pretēji normatīvajā aktā noteiktajai prasībai Kuldīgas novadā radītie sadzīves atkritumi tiek apglabāti vienā atkritumu apglabāšanas poligonā, nevis trīs dažādos poligonos, tādējādi apdraudot poligonu ilgtspējīgu darbību.....</i>	<i>9</i>
<i>Kuldīgas novadā nav radīti priekšnosacījumi, lai nodrošinātu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas līgumu slēgšanu ar visām mājsaimniecībām, jo pašvaldībai nav informācijas par tās teritorijā esošo mājsaimniecību skaitu</i>	<i>10</i>

Revīzijas juridiskais pamatojums

1. Pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 2.pantu un Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 08.07.2014. revīzijas apakšuzdevumu Nr.2.4.1-14-3/2014, veikta lietderības revīzija par *Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanas atbilstību plānotajiem mērķiem un tiesību aktu prasībām.*
2. Revīziju veica vecākais valsts revidents Jānis Salenieks (revīzijas grupas vadītājs), vecākā valsts revidente Kristīne Loča un valsts revidentes Iveta Mansura-Garsija, Olga Loginova un Zane Reizniece.

Revīzijas mērķis

3. Revīzijas mērķis ir pārliecināties, vai sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšana atbilst plānotajiem mērķiem un tiesību aktu prasībām.

Revīzijas apjoms

4. Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem.
5. Lai revīzijā iegūtu pietiekamu pārliecību par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanas atbilstību plānotajiem mērķiem un tiesību aktu prasībām, revīzija tika veikta:
 - 5.1. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā, kura koordinē atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna īstenošanu un sagatavo normatīvo aktu projektus atkritumu apsaimniekošanas jomā¹;
 - 5.2. Valsts vides dienestā, kurš atkritumu apsaimniekotājam izsniedz atbilstošas atļaujas darbības veikšanai un periodiski kontrolē to darbību²;
 - 5.3. izvēlētās un revīzijas izlasē iekļautās astoņās pašvaldībās, kuru uzdevums ir organizēt sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā³, izvēloties atkritumu apsaimniekotāju, kurš veiks sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu un uzglabāšanu⁴;
 - 5.4. izvēlētos un revīzijas izlasē iekļautos trīs sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniedzēju uzņēmumos, kuri aprēķina tarifa projektu par sadzīves atkritumu apglabāšanu⁵.
6. Lai pārbaudītu, kā izlasē iekļautās pašvaldības veic uzraudzību pār izvēlētajiem atkritumu apsaimniekotājiem, revīzijas laikā tika iegūta informācija arī no tiem.
7. Revīzijas rezultātā ir sagatavoti 12 revīzijas ziņojumi:
 - 7.1. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (turpmāk – VARAM);
 - 7.2. astoņām pašvaldībām - Aizkraukles novada pašvaldībai, Cesvaines novada pašvaldībai, Jelgavas pilsētas pašvaldībai, Kuldīgas novada pašvaldībai, Lubānas novada pašvaldībai, Neretas novada pašvaldībai, Preiļu novada pašvaldībai un Vārkavas novada pašvaldībai;

¹ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 7.panta pirmās daļas 1.un 2. punkts.

² Atkritumu apsaimniekošanas likuma 12.panta pirmā daļa un 14.panta pirmā daļa.

³ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 8.panta pirmās daļas 1.punkts.

⁴ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18.panta pirmā daļa.

⁵ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 09.03.2011. lēmuma Nr.1/1 „Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodika” 1.punkts.

- 7.3. trīs atkritumu poligonu apsaimniekotājiem – SIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” (reģ.Nr.41203001052), SIA „Vidusdaugavas SPAAO” (reģ.Nr.55403015551) un SIA „ZAAO” (reģ.Nr.44103015509).
8. Revīzijas mērķis, veicot pārbaudes pašvaldībās, ir pārliecināties, vai pašvaldības:
- 8.1. ir nodrošinājušas, ka atkritumu apsaimniekošanas maksā ir iekļautas tikai pamatotas izmaksas, tajā skaitā vai atkritumu apglabāšanas poligona tarifs un dabas resursu nodoklis tiek piemērots tikai par poligonos apglabāto atkritumu daudzumu, nevis par sašķirotajiem un pārstrādājamajiem atkritumiem;
 - 8.2. nodrošina, ka tiek ievērotas vides aizsardzības prasības (t.sk. atkritumu dalītā savākšana).
9. Revīzijas apjomā tika iekļauti šādi jautājumi:
- 9.1. vai pašvaldības uzrauga, lai atkritumu apsaimniekošanas maksā būtu iekļautas tikai tādas izmaksas, kas nepieciešamas pakalpojuma efektīvai sniegšanai;
 - 9.2. vai pašvaldība, organizējot sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, ir veikusi pasākumus, lai no 2015.gada nodrošinātu dalītas atkritumu savākšanas sistēmas izveidi;
 - 9.3. vai sadzīves atkritumu apsaimniekotājs attiecīgajā pašvaldībā savāktos sadzīves atkritumus nodod apglabāšanai tikai attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas reģiona sadzīves atkritumu poligonā.
10. Šis revīzijas ziņojums ir sagatavots Kuldīgas novada pašvaldībā veikto pārbažu rezultātā.
11. Revīzijā netika pārbaudītas šādas jomas:
- 11.1. VARAM darbības Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna īstenošanā, jo dokuments⁶ ir apstiprināts 2013.gadā un pirmās atskaites par plāna izpildi ir plānots sagatavot tikai līdz 01.07.2016.;
 - 11.2. iepakojuma kā atsevišķa atkritumu veida apsaimniekošana, jo obligātu depozīta sistēmu atkārtoti lietojamam un vienreiz lietojamam dzērienu iepakojumam ir plānots ieviest tikai no 01.01.2015.⁷;
 - 11.3. pašvaldībām piederošo uzņēmumu iesaistes komercdarbībā pamatojums un atbilstība normatīvā akta⁸ prasībām, kā arī iespējamā konkurences deformācija atkritumu apsaimniekošanas jomā, ņemot vērā, ka vēl nav izveidojusies vienvērtīga un konsekventa tiesu prakse jautājumā par *in-house* principa piemērošanu sadzīves atkritumu apsaimniekotāja izvēlē;
 - 11.4. sabiedrisko pakalpojumu regulatora darbības, apstiprinot tarifus par sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonos⁹;
 - 11.5. sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma maksas aprēķina pareizība daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās saskaņā ar normatīvo aktu¹⁰, ja dzīvokļu īpašnieki nav savstarpēji vienojušies par citu aprēķina kārtību.

⁶ Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta (turpmāk – MK) 21.03.2013. rīkojumu Nr.100).

⁷ Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013.-2020.gadam (apstiprināts ar MK 21.03.2013. rīkojumu Nr.100) 20.-21.lp.; koncepcija par depozīta sistēmas piemērošanu dzērienu iepakojumam (apstiprināta ar MK 17.05.2013. rīkojumu Nr.195).

⁸ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmā daļa.

⁹ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 40.pants.

¹⁰ MK 09.12.2008. noteikumu Nr.1013 „Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu” 17.4.apakšpunkts.

12. Revīzijā tika veikta pašvaldību aptauja par atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanu konkrētajā pašvaldībā. Atbildes uz anketas jautājumiem iesniedza 97% aptaujāto pašvaldību.
13. Revīzija tika veikta par laika posmu no 01.01.2012. līdz 30.06.2014.
14. Tā kā revidējamais laika posms ietvēra Latvijas Republikas nacionālās valūtas – lata nomaiņu uz eiro, tad revīzijas ziņojumā visas skaitliskās vērtības ir izteiktas eiro, piemērojot valūtas kursu – viens eiro ir 0,702804 lati.

Valsts kontroles revidentu atbildība

15. Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Revidējamās vienības atbildība

16. Kuldīgas novada pašvaldība ir atbildīga par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Kopsavilkums

Kuldīgas novadā attiecībā uz sadzīves atkritumu apglabāšanu netiek ievērota Ministru kabineta noteikumu prasība, ka sadzīves atkritumi jāapglabā atkritumu apsaimniekošanas reģionam piesaistītajā sadzīves atkritumu poligonā.

Lai arī Kuldīgas novadā radītie atkritumi ir jāapglabā trīs dažādos atkritumu poligonos, no 01.02.2014. novadā radītie atkritumi apglabāšanai tiek nodoti tikai vienā poligonā.

17. Kuldīgas novada pašvaldībai tika ieteikts nodrošināt normatīvā akta¹¹ prasības ievērošanu, ka pašvaldības teritorijā savāktie sadzīves atkritumi tiek apglabāti atbilstošajos atkritumu poligonos.

Kuldīgas novada pašvaldība neveic mērķtiecīgus un plānveida pasākumus Atkritumu apsaimniekošanas likuma prasības ievērošanā, ka iedzīvotājiem ir jāslēdz līgumi par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu, jo pašvaldības rīcībā nav informācijas par kopējo novada administratīvajā teritorijā esošo māsaimniecību skaitu, tādējādi pietiekami neierobežojot vides piesārņošanu un nemazinot risku, ka līgumus noslēgušie iedzīvotāji apmaksā atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus arī par līgumus nenaslēgušajiem iedzīvotājiem.

18. Kuldīgas novada pašvaldībai tika ieteikts izveidot kontroles sistēmu, kas veicinātu sadzīves atkritumu savākšanas un pārvadāšanas līgumu noslēgšanu ar visiem atkritumu radītājiem.

Pašvaldību iesaistes sadzīves atkritumu apsaimniekošanā īss raksturojums

19. Viens no pašvaldības uzdevumiem ir organizēt sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu¹².
20. Pašvaldība, balstoties uz atkritumu apsaimniekotāja iesniegto maksas aprēķinu¹³, nosaka maksu¹⁴ par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu un izdod saistošos noteikumus, nosakot:

¹¹ MK 25.06.2013. noteikumu Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” 2.punkts.

¹² Atkritumu apsaimniekošanas likuma 8.panta pirmās daļas 1.punkts.

¹³ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18.panta piektā daļa.

¹⁴ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.panta pirmā daļa.

- 20.1. savas administratīvās teritorijas dalījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās;
 - 20.2. prasības atkritumu savākšanai;
 - 20.3. prasības minimālajam sadzīves atkritumu savākšanas biežumam;
 - 20.4. prasības sadzīves atkritumu pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai;
 - 20.5. kārtību, kādā veicami maksājumi par atkritumu apsaimniekošanu¹⁵.
21. Izvēloties atkritumu apsaimniekotāju, pašvaldība izvēlas vienu no šādiem variantiem:
- 21.1. veic publisko iepirkumu vai publiskās un privātās partnerības procedūru¹⁶;
 - 21.2. deleģē uzdevumu pašvaldības kapitālsabiedrībai, pamatojoties uz likumā noteikto izņēmumu publiskā iepirkuma procedūras piemērošanai¹⁷.
- Pašvaldība ar izvēlēto atkritumu apsaimniekotāju slēdz līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu, tai skaitā dalīto atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu attiecīgajā administratīvajā teritorijā¹⁸.
- Savukārt sadzīves atkritumu apsaimniekotājs, kuru izvēlējusies pašvaldība, slēdz līgumu ar pašvaldības administratīvajā teritorijā esošajiem atkritumu radītājiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu¹⁹.
- Atkritumu radītājs ir ikviena fiziska persona (iedzīvotājs) vai juridiska persona, kuras darbība rada atkritumus²⁰.

Atkritumu apsaimniekošana Kuldīgas novada pašvaldībā

22. Kuldīgas novada saistošie noteikumi *Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Kuldīgas novadā*²¹ nosaka, ka atkritumu apsaimniekošanas organizēšanas uzdevumi Kuldīgas novadā ir šādi:
- 22.1. noteikt atkritumu apsaimniekošanas kārtību, lai veicinātu kvalitatīvas vides nodrošināšanu;
 - 22.2. veicināt atkritumu apsaimniekošanu, tai skaitā dalītu vākšanu un šķirošanu, lai, pārstrādājot tos kā otrreizējās izejvielas, samazinātu apglabājamo atkritumu daudzumu;
 - 22.3. pakāpeniski pāriet uz šķirotu, otrreiz izmantojamu un pārstrādājamu atkritumu savākšanas sistēmu;
 - 22.4. nodrošināt pašvaldības teritorijā pēc iespējas zemāku maksu par atkritumu savākšanu no fiziskajām un juridiskajām personām.
23. Atkritumu apsaimniekošanu Kuldīgas novadā:
- 23.1. no 01.01.2012. līdz 31.01.2014. veica četri atkritumu apsaimniekotāji saskaņā ar Kuldīgas novada pagasta padomju noslēgtajiem līgumiem, lai arī jau no 01.07.2013. atkritumu apsaimniekošanas organizēšana visā novadā tika deleģēta²² pašvaldības uzņēmumam SIA „Kuldīgas komunālie pakalpojumi” (turpmāk – atkritumu

¹⁵ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 8.panta pirmās daļas 3.punkts.

¹⁶ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18.panta pirmā daļa.

¹⁷ Publisko iepirkumu likuma 3.panta pirmās daļas 7.punkts.

¹⁸ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18.panta pirmā un sestā daļa.

¹⁹ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 16.panta trešā daļa.

²⁰ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1.panta sestais punkts.

²¹ Kuldīgas novada domes saistošo noteikumu Nr.2011/23 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Kuldīgas novadā” (apstiprināti ar Kuldīgas novada domes 25.08.2011. sēdes lēmumu (protokols Nr.10., p.4.)) 14.punkts.

²² Kuldīgas novada pašvaldības un SIA „Kuldīgas komunālie pakalpojumi” 28.06.2013. deleģēšanas līguma 1.1.apakšpunkts.

apsaimniekotājs; reģistrācijas Nr.56103000221), jo saskaņā ar pašvaldības skaidrojumu²³ atkritumu apsaimniekotājs savu darbību visā novada teritorijā uzsāka tikai no 01.02.2014.;

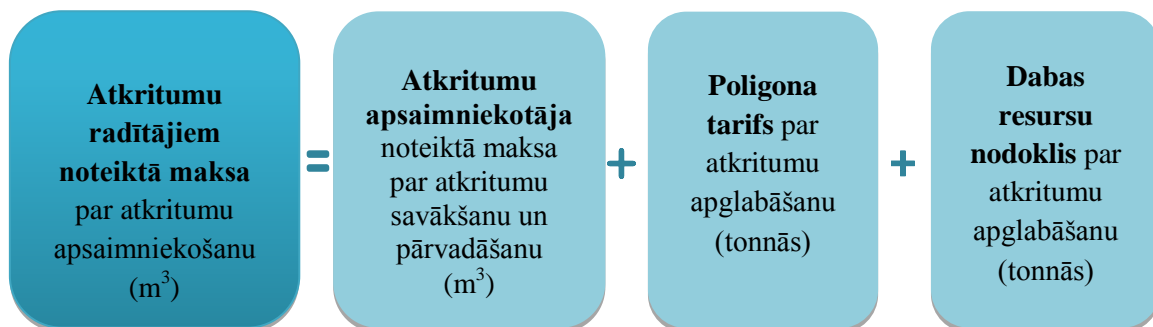
- 23.2. no 01.02.2014. nodrošina SIA „Kuldīgas komunālie pakalpojumi”, ar kuru Kuldīgas novada dome 2014.gadā noslēdza deleģēšanas līgumu²⁴ par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšanu Kuldīgas novadā.
24. Maksa par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Kuldīgas novadā par viena kubikmetra atkritumu izvešanu:
- 24.1. no 01.01.2012. līdz 31.12.2013. bija noteikta atbilstoši Kuldīgas pilsētas domes un bijušo pagasta padomju noslēgtajiem līgumiem ar atkritumu apsaimniekotājiem, un tā bija no 10,74 eiro (bez PVN) līdz 13,33 eiro (bez PVN)²⁵;
- 24.2. no 01.02.2014. ir 11,31 eiro (bez PVN)²⁶ - vienota visā novadā.

Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi

Sadzīves atkritumu tilpuma un svara attiecība

Konstatējumi un secinājumi

25. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksu ar lēmumu nosaka pašvaldība, un to veido²⁷:
- 25.1. atkritumu apsaimniekotāja maksa par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu;
- 25.2. tarifs par sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonos;
- 25.3. dabas resursu nodoklis par atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonos.
- Maksas par atkritumu apsaimniekošanu komponentus skatīt 1.attēlā.

1.attēls. *Maksas par atkritumu apsaimniekošanu komponenti*

26. Sadzīves atkritumu apglabāšanas maksa atkritumu poligonos ietver poligona tarifu un dabas resursu nodokli, kuru apmērs tiek noteikts par sadzīves atkritumu svaru jeb par vienas tonnas cieto sadzīves atkritumu apglabāšanu²⁸.

Savukārt atkritumu radītājiem apsaimniekošanas maksa tiek noteikta tilpuma mērvienībā, t.i., par vienu kubikmetru sadzīves atkritumu.

²³ Kuldīgas novada pašvaldības 18.09.2014. vēstules Nr.02-18/1787 „Par informācijas sniegšanu sakarā ar lietderības revīziju” Valsts kontrolei 4.punkts.

²⁴ Kuldīgas novada pašvaldības un SIA „Kuldīgas komunālie pakalpojumi” 01.02.2014. deleģēšanas līguma 1.1.apakšpunkts.

²⁵ Kuldīgas novada domes 27.06.2013. lēmums, sēdes protokols Nr.9 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pienākumu deleģēšanu SIA „Kuldīgas komunālie pakalpojumi””.

²⁶ Kuldīgas novada domes 19.12.2013. lēmums, sēdes protokols Nr.17 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas tarifa apstiprināšanu”.

²⁷ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.panta pirmā daļa.

²⁸ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.panta pirmā daļa un Dabas resursu nodokļa likuma 3.pielikums.

27. Lai noteiktu poligona tarifa un dabas resursu nodokļa apmēru par sadzīves atkritumu tilpumu, ir jāveic pārrēķins, nosakot sadzīves atkritumu ietilpību vienā tonnā.
28. Atkritumu daudzumu var noteikt, pamatojoties uz iepriekšējo pieredzi, vai ieteicams piemērot metodikā²⁹ norādīto koeficientu jauktiem nepresētiem sadzīves atkritumiem - 0,2, tādējādi pieņemot, ka viens atkritumu kubikmetrs atbilst 200 kilogramiem atkritumu³⁰.
29. Attiecībā uz Kuldīgas novada administratīvās teritorijas sadzīves atkritumu apsaimniekošanu atkritumu apsaimniekotājs SIA „Kuldīgas komunālie pakalpojumi” ir piemērojis šādus koeficientus:
- 29.1. no 01.01.2012. līdz 19.08.2012. – koeficientu 0,18, tādējādi pieņemot, ka viens atkritumu kubikmetrs atbilst 180 kilogramiem atkritumu³¹;
- 29.2. no 20.08.2012. līdz 31.12.2014. – koeficientu 0,13, tādējādi pieņemot, ka viens atkritumu kubikmetrs atbilst 130 kilogramiem atkritumu³²;
- 29.3. no 01.01.2014. līdz 31.01.2014. – koeficientu 0,12, tādējādi pieņemot, ka viens atkritumu kubikmetrs atbilst 120 kilogramiem atkritumu³³;
- 29.4. no 01.02.2014., pamatojoties uz kontrolmērījumu rezultātiem, - koeficientu 0,15, tādējādi pieņemot, ka viens atkritumu kubikmetrs atbilst 150 kilogramiem atkritumu³⁴.
30. Revīzijā tika aprēķināts faktiskais³⁵ pārrēķina koeficients laika posmā no 01.02.2014. līdz 30.06.2014., un tas atbilst atkritumu apsaimniekotāja noteiktajam koeficientam 0,15.
31. Lai arī metodika³⁶ pieļauj iespēju piemērot koeficientu 0,2, tādējādi pieņemot, ka viens atkritumu kubikmetrs atbilst 200 kilogramiem atkritumu, kas atkritumu apsaimniekošanas maksu palielinātu, atkritumu apsaimniekotājs ir aprēķinājis sadzīves atkritumu

²⁹ Rokasgrāmatas faktoru pielietošanai sadzīves atkritumu uzskaitē, pārejot no tilpuma uz svara vienībām (Latvijas Vides aģentūra, 2002), 6.tabula.

³⁰ MK 22.12.2008. noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 5.pielikuma 5.punkts.

³¹ 3,71 eiro par kubikmetru, dalīts ar 20,65 eiro par tonnu (ar Liepājas pilsētas sabiedrisko pakalpojumu regulatora padomes 24.11.2008. padomes lēmumu Nr.360 apstiprināts SIA „Kuldīgas komunālie pakalpojumi” sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifs 2,61 lati (vai 3,71 eiro) par kubikmetru (spēkā līdz 30.06.2013.), savukārt ar Ventpils pilsētas sabiedrisko pakalpojumu regulatora 28.04.2008. lēmumu Nr.08-04 tika apstiprināts sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifs poligonā (iekļaujot dabas resursu nodokli) 14,51 lati (vai 20,65 eiro) par tonnu (spēkā līdz 19.08.2012.).

³² 3,71 eiro par kubikmetru, dalīts ar 29,34 eiro par tonnu (ar Liepājas pilsētas sabiedrisko pakalpojumu regulatora padomes 24.11.2008. padomes lēmumu Nr.360 apstiprināts SIA „Kuldīgas komunālie pakalpojumi” sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifs 2,61 lati (vai 3,71 eiro) par kubikmetru (spēkā līdz 30.06.2013.), savukārt ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 11.07.2012. lēmumu Nr.179 tika apstiprināts sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifs poligonā 13,62 lati (vai 19,38 eiro) par tonnu (spēkā no 20.08.2012.) un Dabas resursu nodokļa likme par sadzīves atkritumu apglabāšanu septiņi lati (vai 9,96 eiro) par tonnu (spēkā no 01.01.2012. līdz 31.12.2013.).

³³ 3,71 eiro par kubikmetru, dalīts ar 31,38 eiro par tonnu (ar Liepājas pilsētas sabiedrisko pakalpojumu regulatora padomes 24.11.2008. padomes lēmumu Nr.360 apstiprināts SIA „Kuldīgas komunālie pakalpojumi” sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifs 2,61 lati (vai 3,71 eiro) par kubikmetru (spēkā līdz 30.06.2013.), savukārt ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 11.07.2012. lēmumu Nr.179 tika apstiprināts sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifs poligonā 13,62 lati (vai 19,38 eiro) par tonnu (spēkā no 20.08.2012.) un Dabas resursu nodokļa likme par sadzīves atkritumu apglabāšanu 12 eiro par tonnu (spēkā no 01.01.2014.).

³⁴ Kuldīgas novada domes Finanšu komitejas 12.12.2013. sēdes protokols Nr.12, 8.punkts „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas tarifa apstiprināšanu un aprēķina kārtības noteikšanu”, atkritumu apsaimniekošanas tarifa aprēķins.

³⁵ Salīdzinot izrakstītajos rēķinos norādīto savākto sadzīves atkritumu kubikmetru skaitu ar atkritumu poligonā nodoto sadzīves atkritumu apjomu.

³⁶ Rokasgrāmatas faktoru pielietošanai sadzīves atkritumu uzskaitē, pārejot no tilpuma uz svara vienībām (Latvijas Vides aģentūra, 2002), 6.tabula.

apsaimniekošanas maksu, ņemot vērā pēc iepriekšējās pieredzes un kontrolmērījumu rezultātā laika posmam no 01.01.2012. līdz 30.06.2014. noteiktos koeficientus no 0,12 līdz 0,18, pieņemot, ka viens atkritumu kubikmetrs vidēji atbilst no 120 līdz 180 kilogramiem atkritumu, kas ir atbalstāmi, jo tas faktiskajai situācijai atbilst precīzāk nekā metodikas koeficients 0,2.

Pretēji normatīvajā aktā³⁷ noteiktajai prasībai Kuldīgas novadā radītie sadzīves atkritumi tiek apglabāti vienā atkritumu apglabāšanas poligonā, nevis trīs dažādos poligonos, tādējādi apdraudot poligonu ilgtspējīgu darbību

Konstatējumi un secinājumi

32. Lai izveidotu vides prasībām atbilstošu atkritumu apglabāšanas infrastruktūru³⁸, Latvijā ir izveidoti desmit atkritumu apsaimniekošanas reģioni³⁹.

Atkritumu apsaimniekošanas reģions ir valsts administratīvās teritorijas daļa, kurā radītie otrreizēji neizmantojamie sadzīves atkritumi tiek apglabāti reģiona sadzīves atkritumu poligonā⁴⁰.

Izveidojot poligonus, tika noteikta katra poligona kopējā ietilpība 20 gadu laikā, ņemot vērā apsaimniekošanas reģiona iedzīvotāju skaitu un blīvumu, atkritumu plūsmas virzienu un atkritumu rašanās prognozi nākamajiem 20 gadiem.

33. Kuldīgas novada teritorija ietilpst trīs atkritumu apsaimniekošanas reģionos – Liepājas, Piejūras un Ventspils⁴¹ un Kuldīgas novadā radītie sadzīves atkritumi ir jāapglabā attiecīgajiem reģioniem⁴² piesaistītajos sadzīves atkritumu poligonos:

33.1. „Ķīvītes”, kuru apsaimnieko SIA „Liepājas RAS” (reģ.Nr.42103023090);

33.2. „Janvāri”, kuru apsaimnieko SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība „Piejūra”” (reģ.Nr.40003525848);

33.3. „Pentuļi”, kuru apsaimnieko SIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” (reģ.Nr.41203001052)⁴³.

34. Līdz 31.01.2014. Kuldīgas novadā radītie atkritumi tika apglabāti atkritumu apsaimniekošanas reģionam piesaistītajos sadzīves atkritumu poligonos – „Ķīvītes”, „Janvāri” un „Pentuļi”.

Savukārt no 01.02.2014. Kuldīgas novadā savāktie sadzīves atkritumi tiek apglabāti tikai vienā poligonā – „Pentuļi” (skatīt 2.attēlu).

35. No 01.02.2014. Kuldīgas novadā netiek ievērota normatīvajā aktā⁴⁴ noteiktā prasība – apglabāt sadzīves atkritumus atkritumu apsaimniekošanas reģionam piesaistītajā sadzīves atkritumu poligonā, jo, lai arī Kuldīgas novadā radītie atkritumi ir jāapglabā trīs dažādos poligonos, novadā radītie atkritumi tiek apglabāti tikai vienā poligonā – „Pentuļi”, tādējādi pastāv risks, ka netiks nodrošināta poligonu „Ķīvītes”, „Janvāri” un „Pentuļi” ilgtspējīga darbība.

³⁷ MK 25.06.2013. noteikumu Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” 2.punkts.

³⁸ Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013.-2020.gadam (apstiprināts ar MK 21.03.2013. rīkojumu Nr.100) 12.lp.

³⁹ MK 25.06.2013. noteikumu Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” 3.punkts.

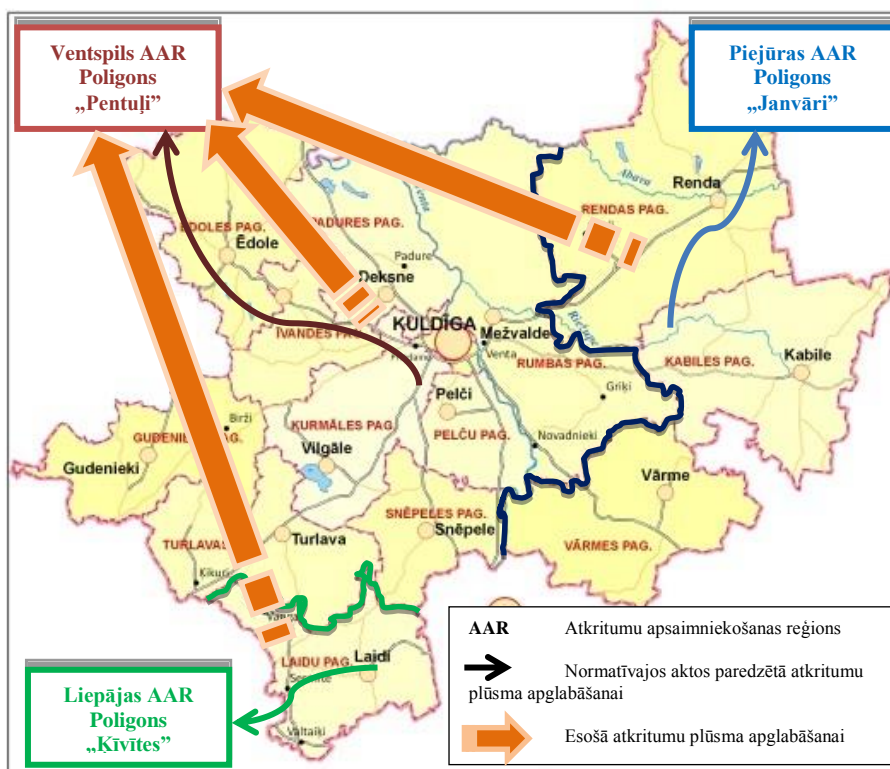
⁴⁰ MK 25.06.2013. noteikumu Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” 2.punkts.

⁴¹ MK 25.06.2013. noteikumu Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” pielikuma 3.tabulas 5.punkts, 5.tabulas 5.punkts un 7.tabulas 2.punkts.

⁴² MK 25.06.2013. noteikumu Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” 2.punkts.

⁴³ Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013.-2020.gadam (apstiprināts ar MK 21.03.2013. rīkojumu Nr.100) 13. un 15.lp.

⁴⁴ MK 25.06.2013. noteikumu Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” 2.punkts un pielikuma 3.tabulas 5.punkts, 5.tabulas 5.punkts un 7.tabulas 2.punkts.

2.attēls. *Kuldīgas novada sadalījums atkritumu apsaimniekošanas reģionos un reģioniem piesaistītie atkritumu poligoni*

Ieteikums

36. Kuldīgas novada pašvaldībai nodrošināt, ka sadzīves atkritumu apsaimniekotājs pašvaldības teritorijā savāktos sadzīves atkritumus apglabā, ievērojot normatīvajā aktā⁴⁵ noteikto prasību, ka pašvaldības teritorijā savāktie sadzīves atkritumi jāapglabā atkritumu apsaimniekošanas reģionam piesaistītajos poligonos, tādējādi novēršot draudus poligonu ilgtspējīgai darbībai.

Kuldīgas novadā nav radīti priekšnosacījumi, lai nodrošinātu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas līgumu slēgšanu ar visām māsājniecībām, jo pašvaldībai nav informācijas par tās teritorijā esošo māsājniecību skaitu

Konstatējumi un secinājumi

37. *Atkritumu apsaimniekošanas likumā*⁴⁶ ir noteikts, ka atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi, tai skaitā to piesārņot un piegružot.
38. Atbilstoši likumam ikvienai personai⁴⁷, kuras darbība rada atkritumus, ir jāslēdz līgums par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu ar pašvaldības izvēlēto atkritumu apsaimniekotāju⁴⁸.
39. Kuldīgas novada pašvaldība revīzijas laikā šādu sniedza informāciju⁴⁹:

39.1. Kuldīgas novadā līdz 30.06.2014. ir noslēgti atkritumu apsaimniekošanas līgumi ar:

39.1.1. 2243 māsājniecībām, kas atrodas individuālajās mājās;

⁴⁵ MK 25.06.2013. noteikumu Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” 2.punkts un pielikuma 3.tabulas 5.punkts, 5.tabulas 5.punkts un 7.tabulas 2.punkts.

⁴⁶ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 4.panta otrā daļa.

⁴⁷ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1.panta 6.punkts.

⁴⁸ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 16.panta pirmās daļas 1.punkts.

⁴⁹ Kuldīgas novada pašvaldības sniegtā informācija 01.10.2014., 06.10.2014.un 07.11.2014. e-pasta vēstulē.

39.1.2. 464 namu pārvaldniekiem, kas apsaimnieko daudzdzīvokļu namus⁵⁰.

39.2. pašvaldības rīcībā nav informācijas par kopējo novada administratīvajā teritorijā esošo māsaimniecību skaitu individuālajās un daudzdzīvokļu mājās.

Līdz ar to pašvaldības rīcībā nav informācijas par to māsaimniecību skaitu, kas nav noslēgušas atkritumu apsaimniekošanas līgumus.

40. Likums *Par pašvaldībām*⁵¹ nosaka, ka pašvaldība kontrolē atkritumu savākšanu un izvešanu savā administratīvajā teritorijā.
41. Par sadzīves atkritumu radītāja vai īpašnieka nepiedalīšanos pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā var piemērot naudas sodu:
 - 41.1. līdz 31.12.2013. – fiziskajām personām no 50 līdz 500 latiem, juridiskajām personām – no 300 līdz 1000 latiem⁵²;
 - 41.2. no 01.01.2014. – fiziskajām personām no 70 līdz 700 eiro, juridiskajām personām – no 430 līdz 1400 eiro⁵³.
42. Kontroli pār atkritumu apsaimniekošanas līgumu slēgšanu Kuldīgas novadā veic atkritumu apsaimniekotājs sadarbībā ar Kuldīgas novada pašvaldības policiju⁵⁴.
43. Laika posmā no 01.01.2012. līdz 30.06.2014. Kuldīgas novada pašvaldība nav konstatējusi normatīvā akta⁵⁵ pārkāpumus par atkritumu apsaimniekošanas līgumu neslēgšanu⁵⁶.
44. Revīzijas laikā pašvaldība Valsts kontrolei sniedza informāciju⁵⁷, ka, lai veicinātu iedzīvotājus slēgt līgumus par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu, Kuldīgas novada atkritumu apsaimniekotājs:
 - 44.1. apkopo informāciju par īpašumiem, kuriem nav spēkā esoša atkritumu apsaimniekošanas līguma un aicina iedzīvotājus noslēgt līgumus;
 - 44.2. sadarbībā ar pašvaldības policiju veic pārbaudes Kuldīgas pilsētā.
45. Valsts kontrolei nebija iespēju pārliecināties par Kuldīgas novada pašvaldības faktisko rīcību atkritumu apsaimniekošanas līgumu slēgšanas veicināšanā, jo pašvaldības sniegtā informācija ir pretrunīga – norādot, ka tās rīcībā nav informācijas par kopējo novada administratīvajā teritorijā esošo māsaimniecību skaitu, bet vienlaikus apgalvojot, ka atkritumu apsaimniekotājs apkopo informāciju par līgumus nenoslēgušajām māsaimniecībām.
46. Pašvaldības rīcībā nav informācijas par kopējo novada administratīvajā teritorijā esošo māsaimniecību skaitu, kas liecina, ka pašvaldība neveic mērķtiecīgus un plānveida pasākumus *Atkritumu apsaimniekošanas likuma*⁵⁸ prasības ievērošanā, ka iedzīvotājiem ir jāslēdz līgumi par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu, tādējādi pietiekami neierobežojot vides piesārņošanu un nemazinot risku, ka līgumus noslēgušie iedzīvotāji apmaksā atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus arī par līgumus nenoslēgušajiem iedzīvotājiem.

⁵⁰ Jāņem vērā, ka viens pārvaldnieks var apsaimniekot vairākas daudzdzīvokļu mājas.

⁵¹ Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 2.punkts.

⁵² Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 75.panta otrā daļa (redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁵³ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 75.panta otrā daļa (redakcijā, kas spēkā no 01.01.2014.).

⁵⁴ Kuldīgas novada pašvaldības sniegtā informācija 01.10.2014. e-pasta vēstulē.

⁵⁵ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 75.panta otrā daļa.

⁵⁶ Kuldīgas novada pašvaldības sniegtā informācija 01.10.2014. e-pasta vēstulē.

⁵⁷ Kuldīgas novada pašvaldības sniegtā informācija 01.10.2014. e-pasta vēstulē.

⁵⁸ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 16.panta pirmās daļas 1.punkts.

Ieteikums

47. Kuldīgas novada pašvaldībai veikt plānveida darbības, lai apzinātu esošo situāciju par tās administratīvajā teritorijā esošo mājsaimniecību skaitu, un izveidot kontroles sistēmu, kas veicinātu sadzīves atkritumu savākšanas un pārvadāšanas līgumu noslēgšanu ar visiem atkritumu radītājiem, tādējādi nodrošinot *Atkritumu apsaimniekošanas likuma*⁵⁹ prasību ievērošanu.

Revīzijas grupas vadītājs,
vecākais valsts revidents

Jānis Salenieks

Revīzijas grupa:

vecākā valsts revidente

Kristīne Loča

valsts revidente

Iveta Mansura-Garsija

valsts revidente

Olga Loginova

valsts revidente

Zane Reizniece

⁵⁹ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 16.panta pirmās daļas 1.punkts.